

Υπαρξη, έρωτας, πολιτική

14 Μαΐου 2016

1744

Για την ποιητική συλλογή του Γιώργου Δουατζή *Το κόκκινο κασκόλ* (εκδ. Μανδραγόρας).

Του **Απόστολου Μπενάτση**

Στην ποιητική συλλογή *Το κόκκινο κασκόλ*, ο Γιώργος Δουατζής, όπως σε όλη την ποιητική και πεζογραφική πορεία του, συνεχίζει να καταγράφει μια κοσμοθεωρία συνεχώς εμπλουτιζόμενη με νέα στοιχεία, τα οποία και συγκροτούν το αξιακό του σύστημα.

Έγραψε, μεταξύ άλλων, ο Τάσος Λειβαδίτης στην ΑΥΓΗ στις 9 Ιουλίου του 1976: «Ο Δουατζής πορεύεται με τους συνανθρώπους του στην τρομερή λεωφόρο της εποχής μας και το τραγούδι του, στις μικρές στάσεις αυτής της απεγνωσμένης διαδρομής, ξεκουράζει και δυναμώνει τους συνοδοιπόρους του. Ποίηση ακμαία, ηχηρή, καταϊγιστική. Που τη σηκώνει στα χέρια του τότε σαν σημαία και τότε σαν όπλο – και πάντα σαν ανθρώπινη προσφορά. Και συχνά σα νυστέρι για ν' ανοίξει παλιές πληγές και να βρει μέσα τους την ανθρώπινη κακοδαιμονία». Η διεισδυτική ματιά του μεγάλου ποιητή ανακάλυψε το γίνεσθαι μιας σημαντικής ποιητικής πορείας. Ίσως όσα καταγράφει στην κριτική αυτή ο μεγάλος μας ποιητής θα μπορούσαν να γραφτούν και σήμερα για το έργο του Γιώργου Δουατζή.

«Ο Δουατζής πορεύεται με τους συνανθρώπους του στην τρομερή λεωφόρο της εποχής μας και το τραγούδι του, στις μικρές στάσεις αυτής της απεγνωσμένης διαδρομής, ξεκουράζει και δυναμώνει τους συνοδοιπόρους του. Ποίηση ακμαία, ηχηρή, καταϊγιστική. Που τη σηκώνει στα χέρια του τότε σαν σημαία και τότε σαν όπλο – και πάντα σαν ανθρώπινη προσφορά. Και συχνά σα νυστέρι για ν' ανοίξει παλιές πληγές και να βρει μέσα τους την ανθρώπινη κακοδαιμονία».

Στο τελευταίο έργο του *Το κόκκινο κασκόλ*, όπως και συνολικά στην ποιητική του δραστηριότητα, διακρίνονται κυρίως τρία σκέλη που διαχέονται στην ποιητική του δημιουργία: Υπαρξη, έρωτας, πολιτική.

Υπαρξη σημαίνει το βύθισμα σε όλο και ευρύτερα φιλοσοφικά πεδία, με περισσή αγάπη για τον άνθρωπο του οποίου η τραγικότητα της ύπαρξης δεν έχει να κάνει με τον θάνατο, αλλά με την πληγωμένη του αξιοπρέπεια, η οποία δεν του επιτρέπει πνευματικές ανατάσεις και αίσθηση πραγματικής ελευθερίας. Η ύπαρξη του Γιώργου Δουατζή ταυτίζεται με τη δημιουργία μεγάλων οραμάτων και την προβολή αιτουμένων για έναν καλύτερο, ανθρώπινο κόσμο. Η υπόστασή του χαρακτηρίζεται από την ευτυχία της αναζήτησης και της δημιουργίας νέων μορφών στην τέχνη. Ταυτόχρονα, η ποιητική του πορεία ταυτίζεται με την αποκάλυψη των πληγών της εποχής μας, μέσα όμως από μια ιδιαίτερη τρυφερότητα: *Τρέχουν τα τραγούδια / από ψυχή σε ψυχή / για να γίνει ίσκιος ο πόνος / και να μπορεί όσο υπάρχω / να με ακολουθεί / από τραγούδι σε τραγούδι / μήπως κι έτσι πυκνώσει ο χρόνος / Τότε, πιο καθарός από καθарός ο λόγος μου / για να μπορέσει να συναντηθεί με τον άλλο / και να μην πέσει στο απόλυτο κενό*

Έρωτας σημαίνει για το Γιώργο Δουατζή πολυδιάστατη ευαισθησία στην ομορφιά και στη γυναίκα, χωρίς καμιά ντροπή για τις ευαισθησίες του, χωρίς καμιά αναστολή, υμνώντας το αιώνιο θηλυκό σε κάθε ευκαιρία

Έρωτας σημαίνει για το Γιώργο Δουατζή πολυδιάστατη ευαισθησία στην ομορφιά και στη γυναίκα, χωρίς καμιά ντροπή για τις ευαισθησίες του, χωρίς καμιά αναστολή, υμνώντας το αιώνιο θηλυκό σε κάθε ευκαιρία: *Τα υπέροχα χέρια με τα ευαίσθητα δάχτυλα / σε στέλνουν στους ουραμούς / σε ανασύρουν από τον βαθύτερο λήθαργο / σε βυθίζουν στην υπέρτατη των ηδονών / εξαφανίζουν τόπο και χρόνο / σε στέλνουν με το αλαφρότερο άγγιγμα / εκεί όπου η ποίηση / είναι μια αυτονόητη πραγματικότητα.*

Πολιτική σημαίνει για το Γιώργο Δουατζή διαρκή επαγρύπνηση για το κοινωνικό γίνεσθαι με πασιφανή την αγάπη στον άνθρωπο, τη φροντίδα για τον διπλανό, όπως συνηθίζει να λέει. Και συχνά γίνεται σκληρά επικριτικός, όπως στο ποίημα της συλλογής του *Δόλιοι*: *Αδιάφοροι όπως όταν διασχίζεις / τάχα αμέριμος έναν δρόμο / γεμάτο κηδεύσημα / και γνωρίζεις ότι καθένα κρύβει / ένα ολόκληρο δράμα οριστικής απώλειας / όπως οι δήθεν αμέριμοι / που υπογράφουν συνθήκες ειρήνης / ετοιμάζοντας αυριανούς πολέμους / Ιδιοτελείς εγωπαθείς και βάρβαροι / χτίζουν είδωλα με ελπίδες και οράματα / προσκυνήματα των αφελών / Και δεν αναρωτήθηκαν οι δόλιοι / για τόσους δύσμοιρους που τους ακολουθούν.*

Μη με παρεξηγείτε που πάντα βρίσκω έναν τρόπο να χάνομαι/ αλλά πόσο πιο σοβαρά να εκτραπώ στα ιδιοτελή παιχνίδια μου/ όταν η γνώση του ανθρώπινου πόνου δεν μου επιτρέπει / να μπω στην τρέλα της οργής/ όταν αναρωτιέμαι συνεχώς τι θα απογίνω / αν δεν δεχτούνε τη συγγνώμη μου / για τον κόσμο που τους παραδίδουμε.

Ο Γιώργος Δουατζής και με *Το κόκκινο κασκόλ* υπερβαίνει, συχνά αυτοκριτικά, το προσωπικό με αναγωγή στο συνολικό, αναλαμβάνοντας λες αυτός την ευθύνη για την αδυναμία μας να φτιάξουμε έναν καλύτερο κόσμο: *Μη με παρεξηγείτε που πάντα βρίσκω έναν τρόπο να χάνομαι/ αλλά πόσο πιο σοβαρά να εκτραπώ στα ιδιοτελή παιχνίδια μου/ όταν η γνώση του ανθρώπινου πόνου δεν μου επιτρέπει / να μπω στην τρέλα της οργής/ όταν αναρωτιέμαι συνεχώς τι θα απογίνω / αν δεν δεχτούνε τη συγγνώμη μου / για τον κόσμο που τους παραδίδουμε.*

Η πολιτική διάσταση της ποίησης του Γιώργου Δουατζή, αποτελεί ασφαλώς μια συνέχεια και μια εξέλιξη της πολιτικής ποίησης και παραπέμπει σε βασικούς εκπροσώπους της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς (Λειβαδίτη, Αναγνωστάκη). Εκείνο ωστόσο που πρέπει να τονίσουμε είναι ότι αυτός είναι εκείνος που ξαναφέρνει στο προσκήνιο την πολιτική ποίηση ξαναπιάνοντας την από κει που την άφησαν οι παλιότεροι, αρνούμενος την ιδιωτική εσωστρέφεια που χαρακτηρίζει του ομοτέχνους της γενιάς του. Αυτό, νομίζω, αποτελεί μια προσφορά του, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί σταθμό και μια κορύφωση στην ποίηση του Γιώργου Δουατζή, η οποία άποκτά με τη νέα συλλογή του μεγαλύτερες διαστάσεις.

* Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΠΕΝΑΤΣΗΣ είναι τ. Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΟΥΑΤΖΗΣ

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΑΣΚΟΛ

Το κόκκινο κασκόλ
Γιώργος Δουατζής
Μανδραγόρας 2016
Σελ. 88, τιμή εκδότη €10,00

Αναζήτηση

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΟΥΑΤΖΗ